רבא אמר אפי' תימא רבנן כי מקני לה נמי במלתא דצריכא לה במילתא דלא צריכא לה לא מקני לה: אם שלה היתה בהמתה חטאת תמות ועולה תקרב: היא מנא לה האמרת א)מה שקנתה אשה קנה בעלה אמר רב פפא שקמצתה מעיסתה איבעית אימא ב)דאקני לה אחר ואמר לה ע"מ שאין לבעליך רשות בהן: העולה תקרב עולה והשלמים תקרב כו': א"ל שמואל לאבוה בר איהי ג)לא תיתיב על כרעיך עד דאמרת לי הדא מילתא ואלו הן ארבעה אילים שאינן טעונין לחם שלו ושלה ושלאחר המיתה ושלאחר כפרה שלה הא דאמרן שלו דתנן ד)האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר (א) גילח או שגילחוהו קרובים מיחה או שמיחוהו קרובים היו לו מעות סתומין יפלו לנדבה מעות מפורשין דמי חטאת ה)ילכו לים המלח דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם שלאחר מיתה מנלן ו)דתניא (ב) ז)המפריש מעות לנזירותו לא נהנין ולא מועלין בהן מפני שהן ראוין להביא בכולן שלמים ח)מת והיו לו מעות סתומים יפלו לנדבה מעות מפורשין דמי חטאת יוליך לים המלח לא נהנין ולא מועלין דמי עולה יביאו עולה ומועלין בהן דמי שלמים יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם שלאחר כפרה סברא הוא שלאחר המיתה מאי טעם דלא חזיא לכפרה שלאחר כפרה נמי הא לא חזיא לכפרה ותו ליכא והאיכא (ג) ט)ושאר כל שלמי נזיר י)ששחטן שלא כמצותן כשרים ולא עולין לבעלים לשום חובה ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לא לחם ולא זרוע כמצותן קא חשיב שלא כמצותן לא קא חשיב: (ד) היו לו מעות סתומים יפלו לנדבה: והלא

רבא אמר אפילו תימא רבנן. והיכי דמי דמשעבד לה כגון דאקנייה א) לה ניהליה והא דאמרת כיון דאקנייה לה ב) הויא דנפשה הא לא ג) [קשיא] דכי מקני לה במלתא דצריכא לה כו' דאמר לה אם תהא צריכה לשום כפרה תהא בהמה שלך וכיון דלא צריכא לה דהפר לה בעלה הויא שלו ותלא ותרעה בעדר: **היא מנא לה.** הא בהמה הא קיימא לן ו) מה שקנתה אשה קנה בעלה: **שקמצתה מעיסתה.** כגון דהשרה לה מזונות על ידי שליש ותנן בפרק אע"פ ד) (כתובות סד:) דלא יפחות לה בשבוע משני קבין חיטין והלכה זו וקיפחה ממזונותיה על יד ה)(ד) עד שלקחה בהן בהמה זו: **איבעית אימא דאקני לה אחר.** דאי קימצתה מעיסתה אמרינן נמי מה שקמצתה אשה קנה בעלה ו): **א"ל שמואל לאבוה בר איהי כו'** ז) (ה) **שלה [הא דאמרן].** במשנתנו דאין טעונים לחם: **גלח.** ח) בתוך ימי נזירותו ט): **או שגילחוהו הקרובים.** בתוך ימי נזירותו או שמיחה י) אע"פ שלא נתגלח בטלה נזירות: **ואם היו לו מעות סתומין** כ) **יפלו לנדבה.** ויביאו מהן עולות לקיץ המזבח דאין חוששין לדמי חטאת שבהן כדלקמן מ) שהלכה היא בנזיר כך: **ואינן טעונין לחם.** שאין כאן נזיר ואין אני יכול לקרות בו על כפי הנזיר ס): **המפריש מעות לנזירותו.** והיו סתומין: **לא נהנין ולא מועלין בהן מפני שהן ראוין להביא בכולן שלמים.** דבכל מעה ומעה ל) שלהן יכול להביא בהן שלמים ובשלמים אמרינן (מעילה דף י:) דליכא מעילה לפני זריקת דמים: **מעות מפורשין דמי עולה יביאו עולה.** וה"ה דהוה ליה למיתני דדמי חטאת א] ילכו לים המלח: **שלאחר כפרה.** שאם הפריש בהמתו ואבדה או מעות מ) ואבדן והפריש אחרים תחתיהן ואח"כ נמצאו חטאת או דמי חטאת נ) יוליך לים המלח והעולה תקרב עולה והשלמים לשלמים ונאכלים ליום אחד ואינן טעונין לחם דסברא הוא כו': **ותו ליכא.** אלא הני ארבעה אילים שלא יהו טעונין לחם: **והא איכא.** דתני לוי ס) במתני' דאמר במס' מנחות (מח:) ובתוספתא דנזיר (פ"ד ה"ח): **ושאר כל שלמי נזיר.** לעיל איירי בשלמים: **ששחטן שלא כמצותן.** דמצותן ו) להביא בן שתי שנים ע) לשם שלמי נזיר: **כמצותן קתני.** דלא הוו אלא ארבעה:
א"ר

במילתא דלא צריכא לה כגון שהפר לה לא אקני לה ופי' הר"ם דלא איירי שנתן לה עתה לקרבנות נזירות דא"כ קיים לה נדרה ושוב לא יוכל להפר אלא כגון דאמר לה קודם לכן ימים רבים אם תצטרכי לקרבנות תקחי מבהמותי: **[האמרת].** ל"ג תנן דהוי משמע כאילו בא להקשות והוא לא בא אלא לפרש: והא אמרינן מה שקנתה אשה קנה בעלה. לאו דווקא אלא כלומר הכי קיימא לן בעלמא: **שקימצה** מעיסתה. וא"ת והא אמר בפרק אע"פ (כתובות נט.) דמותר מזונות לבעל וי"ל דהכא מיירי שאמר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך ונתלאת בכך והותירה ממעשה ידיה והא ודאי דידה הוא ועוד תירץ הר"ם דהא דאמרינן מותר מזונות לבעל כגון שקצבו לה כך וכך דינרין לשבת והוזלו המזונות שדי לה באותה קצבה כדי שבעה והותר אותו מותר לבעל אבל הכא מיירי שקימצה מעיסתה שלא הוזלו המזונות אלא קימצה ופיחתה מפיה שלא אכלה כדי שובע דההוא מותר הוי ודאי דידה: **ואמר** לה על מנת שאין לבעליך רשות בהן. ר"ת פסק כרב דאמר פרק בתרא דנדרים (דף פח.) המודר הנאה מחתנו ורוצה ליתן מעות לבתו אומר הרי מעות נתונים ליך במתנה ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נושאת ונותנת בפיך ואמר רב עלה ל"ש אלא מה שאת נושאת ונותנת לתוך פיך אבל אמר לה מה שתרצי תעשי קנה יתהון בעל ואע"ג דשמואל פליג עליה התם והלכתא כוותיה בדיני מ"מ כי איתשיל לענין איסורין איתשיל ובשמעתין קילר הש"ם וי"ל שאמר לה מה שאת נושאת ונותנת לפיך: **אמר** שמואל לאבוה בר איהי לא תיתיב. אלא עמוד ב] על כרעיך על רגליך כמו מתותי כרעיה דר' חנינא בפרק קמא דחולין (דף ז:) עד דאמרת לי הדא מלתא: **אלו** הן אילים שלו ושלה ושל אחר מיתה ושל אחר כפרה. אע"ג דכולן משניות הם אמא שלאחר כפרה דלא תנינא בהדיא קמיבעיא ליה אי נמי כל זה מדברי שמואל שלה הא דאמרן עד [דפריך] ליה ותו ליכא והא איכא ושאר שלמי נזיר כל זה פריך שמואל לאבוה בר איהי והשיב שלא כמצותן לא קחשיב: **שלה** הא דאמרן. במתני' ג] (היינו במתונה): **שלו** דתנן האיש מדיר בנו בנזיר. מתני' היא בפירקין (לקמן כח:) ובשילהי פירקין מפרש ליה למר דהלכה היא דאיש מדיר בנו [והלכה] נתקבל דיכול למחות בין הוא בין קרוביו לפיכך גלח הוא ועשה מעשה בגופו לבטל נזירות אביו או שמיחה בדיבורו: **שלאחר** מיתה. דתנן גרסינן דמשנה היא פ"ג דמעילה (דף יא.) המפריש מעות לנזירותו לא נהנין ולא מועלין מדרבנן או שמא אפילו מדאורייתא אסור אע"ג דקיימא לשלמים2 מידי דהוה אשלמים מחיים דנהי דמעילה ליכא איסור דאורייתא איכא: **מפני** שראוין כולם לבא שלמים. דכיון שלא פירש כלום אם [יתרמי לו בהמה] ד] שמינה יביא כולן שלמים אם ירצה והשאר יביא מביתו ולכך אין מועלין בהן: **היו** לו מעות סתומים יפלו לנדבה. נדבת צבור עולה הוא: **ואין** טעונין לחם. במנחות (דף ד: ד"ה ואין) פרשינן דבעי על כפי נזיר לתנופה וליכא: **שלאחר** מיתה מאי טעמא. לא בעי שלמים לחם: דלא חזיא לכפרה. ואין כאן כפי נזיר: שלאחר כפרה נמי. כגון שנדר והפריש קרבנותיו ואבדו והביא אחרים ונתכפר בהן ואח"כ נמצאו הראשונים אותן שלמים נמי קריבין בלא לחם: **ותו** ליכא והאיכא ושאר שלמי נזיר ששחטן שלא כמצותן. פירש רש"י במנחות (דף מח:) ששחטן שלא לשמן עוד פירש שם לישנא אחרינא שלא כמצותן דאיל כתיב ביה בן שתי שנים והביאם בני שנה ה] [כשרים] לשלמי נדבה: **ונאכלין** ליום אחד. כחומר שלמי נזיר דשאר שלמים נאכלין לשני ימים דדינן כתודה דאמר מר על זבח תודת שלמיו לרבות שלמי נזיר (מנחות דף עט.): **ואין** טעונין לא לחם ולא זרוע. הואיל ואין הנזיר ניתר בהן לכך אין טעונין זרוע להתבשל עם האיל ולעשות תנופה וה"ה דבמתניתין הוה ליה למיתני ולא זרוע: **היו** לו מעות סתומים. הכי גרסינן בספרים והיו לו ומשמע דקאי אמפריש מעות לנזירותו דמסכת מעילה ולא אמתני' [דהכא] ו] דהיו לה מעות סתומים ונראה דלכך לא קשיא ליה אמתני' [דהכא] משום דאיכא לאוקומי דאמר לנזירות ולכך יפלו לנדבה דלא בעי מייתי בכולן עולה אבל אמתני' דהתם קשיא ליה דע"כ מיירי היכא דאמר לקרבנות נזירותי דאם לא כן אמאי תנא מעות סתומות והא בסתומין איירי בהך דינא ז] דלעיל3 אבל במתני'4 דעד השתא איירי בבהמות ועתה התחיל לשנות דין דמעות סתומין ולהכי פריך אהא דהתם סתומים יפלו: הגה"ה **יפלו** לנדבה והלא דמי חטאת מעורבין בהן. ואין יפלו לנדבה והוא הדין דהוה מצי לאותובי והלא דמי שלמים מעורבין שאינן כליל ואיך יפלו לנדבה לעולת קיץ למזבח דהוי כולה כליל אלא דעדיפא פריך מחטאת שאינו כלל בר הקרבה לאחר המיתה אלא לים המלח אזיל וא"ת ז] [ולימתני] מפני שראוין להביא בכולן [עולה] כדאמר לעיל מפני שראוין להביא בכולן שלמים וי"ל ה] דהכא משום כשהוא חי שייך למימר מימלין אבל כשמת לא שייך למימר מימלין והרי הם כתחילת הפרשה והרי הם כמפורשים5 גם לחטאת ועי"ל דהא דאמר שיכול לשנות להביאן כולן לשלמים היינו דווקא היכא דאמר אלו מעות לנזירותי דמשמע אם ארצה אביא בשליש עולה ובשליש חטאת ובשליש שלמים או אם
ארצה

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ג מהל' זכייה ומתנה הלכה יב יג ופ"ו מהל' נדרים הלכה יז סמג עשין פב ולאוין רמב טוש"ע אה"ע סי' פה סעיף יא וטוש"ע י"ד סימן רכט:
כז ב מיי' שם ופ"ט מהל' נזירות הלכה ט סמג שם טוש"ע שם:
כח ג מיי' פ"ד מהל' מעילה הלכה ג:
כט ד מיי' פ"ה מהלכות פסולי המוקדשין הלכה א ופ"ט מהל' נזירות הלכה ג:
ל ה מיי' פ"ח מהל' נזירות הלכה יב ופט"ו מהל' פסולי המוקדשין הלכה כ:

◆

נוסחת הריב"ן

א) דלקנייה ניהלה: ב) הוי: ג) הוי: ד) לא"ס שאמרו: ה) על יד על יד: ו) כעלה מפי התורה הס"ד: ז) אלו הן ד' אילים של שלמי נזיר כו' שלה הא דאמרן כו': ח) גילח אותו קטן שהדירו אביו בתוך כו': ט) ולא רצה להיות נזיר הס"ד: י) אף הוא וקרוביו מיחו שלא להיות נזיר אע"פ: כ) סתומין היינו שהפריש לו אביו מעות לצורך נזירותו יפלו לנדבה כו': ל) שבהן: מ) ואבדו: נ) ילכו: ס) כמתניתיה: ע) בן שתי שנים והביא בן שנה או ששחטן לשום היכא כשרים כו': כמצותן בן שתי שנים לשם שלמי נזיר קתני דלא הוו אלא ד' הס"ד:

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה מעות וכו' ילכו לים המלח. נ"ב עי' א"מ: ב] תוס' ד"ה אמר שמואל וכו' אלא עמוד. נ"ב עי' א"מ שכתב כאן הס"ד ומ"כ מה"ד על וכו': ג] ד"ה שלה הא וכו' היינו במתונה נמחק. ונ"ב היינו במשנה שלה כצ"ל. א"מ: ד] ד"ה מפני וכו' אם יתרמי לו בהמה שלימה כצ"ל. א"מ: ה] ד"ה ותו ליכא וכו' והביאם בני שנה. נ"ב כאן הס"ד ומ"כ מה"ד כשרים לשלמי נדבה א"מ: ו] ד"ה היו לו וכו' דהיו לה מעות סתומים נ"ב עי' א"מ: ז] באו"ד והא בסתומין וכו' בהך דינא דלעיל. מי' דלעיל נמחק ונ"ב דלא פירש כצ"ל. א"מ:

◆

הגהות התוספות

1. כצ"ל וא"ל. 2. כצ"ל כיון דקיימא לשלמים. 3. נ"ל דלעיל מיניה. 4. נ"ל במתני' דהכא. 5. נ"ל מופרשים.

◆

פי' הרא"ש

לה קרבנותיה לצורך נדרי זו דא"כ ניחא ליה כמו שנדרה ומ"ד קיים ליכי ולא מצי למיפר. אלא מכבר אמר לה אם תצטרכי קרבנות קחי מדרי: שקימצה מעיסתה שקמצה מזונותיה והותירה: לא תיתיב על כרעיך כלו' לא תשב אלא עמוד על רגליך כמו מתותיה כרעיה דר' חנינא פ"ק דחולין: שלה הא דאמרי' במתני'. האיש מדיר את בנו בנזיר לחנכו במצות או הלכה למשה מסיני כדמפ' לקמן ואם גלח או מיחה או קרוביו אחר שמת האב בטל' ואם הניח לו אביו מעות סתומים. מפני שראוין לבא כלם שלמים שמא ירצה יקח בהם בהמה שמינה וגדולה לשלמים וממעות אחרים יקנה חטאת ועולה ואין מעילה אלא בדבר שהוא מבורר שהוא קדוש לדבר הראוי למעול בו: שלאחר כפרה נמי סברא הוא ומיירי דהוה לאחר מיתה. איכא לפי' הך דשמואל שאל לאבוה בר איהי הי נינהו ד' אילים שאינן טעונין לחם והשיב לו אלו הן ותלמודא קא בעי ותו ליכא א"נ שמואל א"ל לאבוה בר איהי אלו הן ד' אילים וקנה אותם ותו ליכא וכו' מדברי שמואל: ששחטן שלא כמצותן. במנחות פרש"י שלא לשמן עוד פי' פירוש אחר שהביאן בני שנה ודרכן להיות בני שתיים דכתיב בהו איל כשרים כדין שלמי נדבה דכל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה. וכן נמי אם הביאן בני שנה. ואינן טעונים לחם פרש"י הואיל ואין באין בתורת נזיר דבעי' על כפי הנזיר. ור"י פי' שאין טעונין לחם לתנופה. אבל לחם צריך להביא. ור"א זרוע פרש"י דהזרוע יתנו לכהנים דאין הבעלים יכולין לאוכלו ואין טעון תנופה. וה"ה במתני' ה"ל למתני ולא זרוע

מסורת הש"ס

א) [גיטין עז. סנהדרין עא.], ב) [קדושין לו: וש"נ], ג) לקמן כח:, ד) [נ"ל דתנן], ה) מנחות ד: מעילה יא. תוספתא דמעילה פ"א, ו) מנחות מח: ע"ש [תוס' פ"ד], ז) [גיטין עז:], ח) [דף כה.], ט) [במדבר ו], י) נ"ל ולימני, כ) נ"ל דהתם.

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' את בנה בנזיר כיצד גילח או שגילחוהו קרוביו מיחה או שמיחוהו קרובים היו לו וכו' לים המלח לא נהנין ולא מועלין דמי עולה: (ב) שם ותו ליכא והאיכא דתני לוי ושאר כל: (ג) שם לא קא חשיב מת והיו לו מעות סתומין: (ד) רש"י ד"ה שקמצתה וכו' ממזונותיה על יד על יד עד שלקחה: (ה) ד"ה אמר ליה שמואל לאבוה בר איהי כו' ואלו הם שלה דאמרינן במשנתנו: (ו) ד"ה ושאר וכו' דמצותן היא להביא כצ"ל והד"א:

◆

גליון הש"ס

גמ' ילכו לים המלח. לא נהנין ולא מועלין בהם:

◆

מוסף רש"י

מה שקנתה אשה קנה בעלה. לפירות להשתמש בה (גיטין עז.). האיש מדיר את בנו. קטן בנזיר. ותלה הנזירות עליו אפילו לכשיגדל (סוטה כג.). גילח. בתוך ימי נזירותו, או שגילחוהו קרוביו. בתוך ימי נזירותו, או שמיחה הבן תוך ימי נזירותו ותפירו כיום שאמרו (לקמן כח:). המפריש מעות לנזירותו. ולא פירש אלו לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים (מעילה יא.). לא נהנין. בכל אותן מעות (שם) מדרבנן, מפני דמי עולה שבהן (מנחות ד:). ולא מועלין. מפני שראוין לבא לשלמים, הואיל ולא הפריש אלו לחטאת ואלו לשלמים, ושלמים אין בהן מעילה, דלאו קדשי ה' נינהו אלא ממון בעלים, אלא באימורים לאחר זריקת דמים (שם). מפני שהן ראוין להביא בכולן שלמים. כלומר לכל מנה ומנה מצינן למימר זו הפריש לשלמים ושלמים קדשים קלין נינהו ואין בהן מעילה כדתנן (מעילה ז:) קדשים קלים לפני זריקת דמים אין מועלין בהן, ומאי טעמא אזיל לקולא, דהא אמרת כולן ראוין להביא עולה ואיכא מעילה בכולהו, מכל מקום דמי שלמים איכא ביניהו דאין בהו מעילה ואי מייתי קרבן מעילה איפשהו דקא מייתי חולין לעזרה, הלכך אזלינן לקולא דלא נהנין ולא מועלין (מעילה יא.). מעות סתומים. דלא פירש אלו לחטאת ואלו לעולה (מנחות ד:). יפלו לנדבה. לשופרות, דהלכה היא בנזיר למשה מסיני (שם). ילכו לים המלח. כדין חטאת שמתו בעליה דלמיתה אזלא (שם). לא נהנין. מדרבנן, ולא מועלין. דלאמר בשמעתא קמייתא דמעילה (ג.) חטאות המתות ומעות ההולכות לים המלח אין מועלין בהן דלאו לגבוה קיימי ולאו קדשי גבוה נינהו (שם). דמי עולה יביאו עולה. דדירון בעולת היא דלאו לכפרה אתיא וכדאמרינן בקינין (פ"ב מ"ה) האשה שמתה יביאו יורשיה עולתה (מעילה יא.). דמי שלמים יביאו שלמים. אבל אם ליכא דאפס איש בנזיר טהור אלא בנזיר טמא ומכשירו להתחיל נזירות טהרה (מנחות ד:). ונאכלין ליום אחד. כחומר שלמי נזיר כדאמרינן באידך מקומן (שם ה.). ואינן טעונין לחם. משום דכתיב ביה ונתן על כפי הנזיר, ואין כאן נזיר (מעילה יא.). ושאר כל שלמי נזיר. לעיל מניה קאי אקרבנות נזיר בתוספתא דנזיר, וקתני שראוין לבוא בן שנה והביאו בן שתים, בן שתים והביאו בן שנה, תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו, ושאר זבחים כגון שלמי נזיר דחובה הן, ששחטן שלא כמצותן שלא לשמן, ואידך ליטנא בן שנה דשלמי נזיר איל כתיב בהו ואיל בן שתי שנים. כשרים. כשלמי נדבה (מנחות מח:). ונאכלין ליום אחד. ליום ולילה כחומר שלמי נזיר דדינו כדין תודה דאמר מר שלמיו לרבות שלמי נזיר (שם). ואינן טעונין לא לחם ולא זרוע. הואיל ואין הנזיר ניתר בהן ולא עלו לשם חובה (שם).